

Cricketbegrippen

Als een * voor het woord staat, dan wordt in deze lijst het begrip beschreven.

basics

batsman, striker	slagman
bowler	werper
delivery	gebowlde bal
fielding side	veldpartij
batting side	partij die de slagbeurt heeft
all out	alle (10) *batsmen van een slagpartij zijn uit
innings	slagbeurt
leg side of on side	zijde van de pitch waar de *batsman met zijn rug naar toe staat.
off side	zijde van de pitch waar de *batsman met zijn borst naar toe staat.
over	eenheid van zes gebowldde ballen
pitch	strook van ongeveer 20 bij 2m meter in het midden van het veld aan weerszijden waarvan de twee *wickets staan
run	punt, verdiend door de slagpartij

creaselijnen

crease	'hok' waarin de batsman moet blijven
popping crease	voorste lijn van de *crease
return crease	zijlijn van de *crease waarbinnen de bowler moet blijven tijdens zijn *delivery
bowling crease	creaselijn ter hoogte van het *wicket

manieren van uitgaan

bowled	wanneer het *wicket van de *batsman door de door de *bowler gebowldde bal wordt geschonden
caught	gevangen
played on	wanneer het *wicket van de *batsman door de door de *bowler gebowldde bal wordt geschonden doordat de batsman de bal nog met zijn bat aanraakt
clean bowled	wanneer het *wicket van de *batsman door de door de *bowler gebowldde bal wordt geschonden zonder dat de batsman de bal met zijn bat aanraakt.
hit wicket	wanneer het *wicket van de *batsman door zijn eigen actie wordt geschonden
caught behind	gevangen door de *wicketkeeper
caught and bowled	gevangen door de *bowler
run out	bij een poging een *run te lopen wordt het *wicket door de veldpartij geschonden alvorens, naar het oordeel van de *umpire, de *batsman in zijn *crease is.
stumped	het *wicket wordt door de *wicketkeeper geschonden terwijl, naar het oordeel van de *umpire, de *batsman buiten zijn *crease is.
leg before wicket	de bal raakt het been van de *batsman. De *bowler appelleert en vraagt daarmee aan de *umpire of de bal het wicket zou hebben geraakt.
handled the ball	wanneer de *batsman met de hand los van het bat tracht zijn wicket te beschermen.
hit the ball twice	een batsman raakt de bal opzettelijk tweemaal met zijn bat en tracht hiermee runs te scoren.
obstructing the field	wanneer een batsman een veldspeler opzettelijk belet een door hem of zijn partner geslagen bal te vangen of tegen te houden.
dolly	eenvoudige vang(kans)
sitter	eenvoudige vang(kans)

direct hit (playing) across the line	run out waarbij de fielder de bal direct in het wicket gooit wanneer de batsman een risicovolle 'scheve' slag maakt; resulteert vaak in de val van een wicket
slipcatch	vang door eerste, tweede, derde of vierde *slip (veldposities)
<i>batting performance (slagprestatie)</i>	
partnership	het aantal *runs dat twee *batsmen samen maken. Voorbeeld eerste wicket valt op 10, tweede op 100 runs. Partnership bedraagt 90 runs.
strike rate (S/R)	aantal *runs per 100 ballen dat een *batsman maakt. Voorbeeld iemand maakt 56 runs in 100 ballen. S/R 56%.
overthrow	wanneer de *batsmen extra runs kunnen lopen omdat een bal slordig is ingegooid naar het *wicket door een *fielder
<u>materiaal</u>	
bat	slaghout
stump	een van de drie stokken van het *wicket
off stump	de stump aan de *offside
middle stump	de stump in het midden van het wicket
leg stump	de stump aan de *legside
wicket	drie stumps en twee bails
bail	dwarshoutje dat op de stumps ligt (twee stuks per wicket)
seam	de handgestikte naad op een cricketbal
boundary	grens van het veld, vaak gemarkeerd door een touw, kalklijn, vlaggetjes of boundaryplankjes.
fence	*boundary, grens van het veld
protector / box / 'tok'	ter bescherming van de 'private parts'; wordt gedragen door *batsmen, *close fielders (short leg, silly point) en soms *wicketkeeper
legguards	beenbeschermers
batting gloves	leren handschoenen van de batsman
keeping gloves	grote leren/rubberen handschoenen van de wicketkeeper
jockstrap	tokbroek
thigh pad/thigh guard	dijbeschermer
chest guard	borstbeschermer
helmet	helm, gedragen door batsmen, close fielders (short leg, silly point) en soms wicketkeeper
pads	legguards
visor	vizier op de helm
<u>BATTING</u>	
Strokes / slagen	
forward defence	verdedigende slag, van de voorste voet gespeeld
backward defence	verdedigende slag, van de achterste voet gespeeld
sweep	'veeg' naar de legside, over of achter square leg
reverse sweep	'veeg' naar de offside, met omgekeerde handen gespeeld. Deze slag werd pas begin jaren '80 geïntroduceerd.
drive	van de voorste voet gespeelde, aanvallende slag
straight drive	van de voorste voet gespeelde aanvallende slag, recht langs de bowler
shouldering arms	wanneer men een bal laat gaan zonder een poging deze te spelen.
cover drive	een van de voorste voet gespeelde aanvallende slag
off drive	van de voorste voet gespeelde aanvallende slag richting mid-off.

on drive	van de voorste voet gespeelde aanvallende slag richting mid-on.
padding up	wanneer men een bal zonder een poging deze te spelen op een van de legguards laat komen.
lofted drive	een door de lucht geslagen drive, over het infield heen
over the top	een door de lucht geslagen drive, over het hoofd van de bowler
back foot drive	van de achterste voet gespeelde aanvallende slag richting offside
square cut	van de achterste voet gespeelde aanvallende slag, richting (backward) point / gully
square drive	van de achterste voet gespeelde aanvallende slag, richting point
late cut	van de achterste voet gespeelde aanvallende slag, richting slip area
hook shot	van de achterste voet gespeelde aanvallende slag, richting square leg / long leg / fine leg
pull shot	van de achterste voet gespeelde aanvallende slag, richting mid wicket / square leg
leg glance	van de voorste voet gespeelde aanvallende slag, richting fine leg
hoik	een 'beuk', 'ram', forcing shot

soorten batsmen

batsman	slagman
righthander	rechtshandige batsman
lefthander	linkshandige batsman
opening batsman	batsman nummer 1 of 2 op de battinglijst (order of going in)
first wicket down	batsman nummer 3
tailender	staartbatsman, nummer (9) 10, 11
early order	batsman nummer 1, 2, 3, 4
middle order	batsman nummer 5, 6 (7)
late middle order	batsman nummer 7, 8 (9)

diversen

scoring book	boek waarin alle gebowlde ballen worden bijgehouden.
scorer	de persoon die het scoreboek bijhoudt
third umpire	bij professionele wedstrijden de man die op verzoek van de twee veldumpires 'close' lijnbeslissingen op de TV kan nakijken en zijn 'verdict' aan de veldumpires kan doorgeven (bestaat nog niet in Nederland)
bad light	als het licht door de van lichtmeters voorziene *umpires te slecht wordt bevonden.
abandoned	afgebroken zonder resultaat, bijv. als gevolg van regen
draw	onbeslist
tie	gelijkspel
winnen met innings	bij meerdaagse wedstrijden batten teams ieder tweemaal. Wanneer team A in een innings meer runs heeft gemaakt dan team B in twee innings bij elkaar, wint team A 'met innings'.
test match	vijfdaagse landenwedstrijd (in beginsel twee innings per team, ongelimiteerd aantal overs)
one day international	eendaagse landenwedstrijd (een innings van 50 overs per team)
onedayer	eendaagse wedstrijd met een beperkt aantal *overs per team, bijvoorbeeld 40, 45, 50, 55 of 60 overs per team.
declare	bij meerdaagse wedstrijden kan een captain declareren (de innings 'sluiten') wanneer nog niet alle wickets zijn gevallen maar hij wel meent dat zijn team voldoende runs heeft gescoord.

FIELDING

veldposities zie schets

very close to the bat positions (ring 0)

silly mid on 20

silly mid off 9

short leg

forward short leg

backward short leg

short extra cover

short mid wicket

bowler 1

wicket keeper 2

ring 1 positions

first slip 3

second slip 4

third slip 5

fourth slip

gully 7

gully point

point 8

cover point 10

mid off 14

cover point 10

extra cover 11

extra extra cover

mid on 17

mid wicket 19

square leg 21

fine leg 23<->25

leg slip 23<->2

backward square leg

boundary positions

third man 6

deep point

sweeper

deep extra cover 12

cow corner

deep mid wicket 18

long on 16

long off 15

deep square leg 22

long leg 24

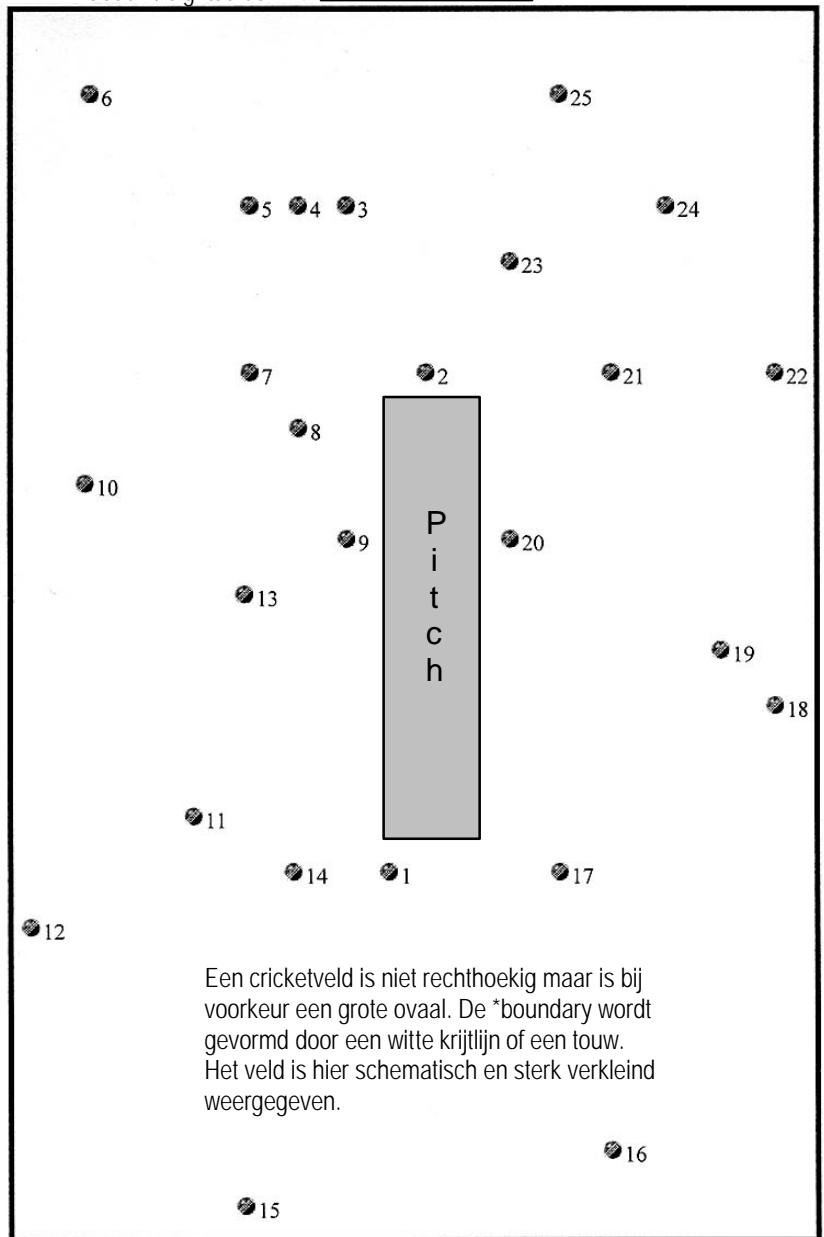
deep fine leg 25

deep fine leg 25

overthrow

‘doorgeschoten bal’ na een fieldingactie waarbij bijvoorbeeld is getracht het wicket te raken om iemand run out te krijgen. Hierop kunnen wederom runs worden gelopen.

Scen / sightscreen →

Een cricketveld is niet rechthoekig maar is bij voorkeur een grote ovaal. De "boundary wordt gevormd door een witte krijtlijn of een touw. Het veld is hier schematisch en sterk verkleind weergegeven.

Scen / sightscreen →

De aanvoerder bepaalt, in overleg met de bowler, welke posities de veldspelers moeten innemen. De plaats van Bowler en Wicketkeeper staan vast. De overige negen veldspelers worden verdeeld over de andere plaatsen. Daarbij is een juiste mix tussen verre veld (ook wel "aan de boundary" genoemd) en wat dichterbij de pitch, van groot belang. Bij een snelle bowler zullen er wat meer spelers achter het wicket staan. Bij zgn "Slow-bowlers" zullen wat meer spelers ver in het veld staan om de vangkans te vergroten

BOWLING

soorten bowlers

slow	<i>snelheid</i> 70-90 km/h
medium pace	gemiddelde snelheid, tot 110 km/h
medium fast	tot plm 120 km/h
fast medium	snel, tot 130 km/h
fast	zeer snel, boven 130 km/h
change bowler	een bowler niet zijnde openingsbowler

spin

fingerspinner	bowler die de spin met zijn vingers verkrijgt, offspinner
wristspinner	bowler die de spin met zijn pols verkrijgt, legspinner / googlybowler
legspin (-break)	manier van bowlen waarbij de bal van *leg naar *off draait (spint)
offspin (-break)	manier van bowlen waarbij de bal van *off naar *leg draait (spint)
spin	effect, 'break'
legspinner	bowler van legspin
offspinner	bowler van offspin
left arm orthodox	linkshandige bowler die legspin bowlt op een rechtshandige batsman
chinaman	linkshandige bowler die offspin bowlt

bowlingacties

right arm over	actie waarbij een rechtshandige bowler het wicket tijdens zijn delivery links passeert.
left arm over	actie waarbij een linkshandige bowler het wicket tijdens zijn delivery rechts passeert.
right arm round	actie waarbij een rechtshandige bowler het wicket tijdens zijn delivery rechts passeert.
left arm round	actie waarbij een linkshandige bowler het wicket tijdens zijn delivery links passeert

bowling performance

maiden over	waarin een bowler geen runs tegen krijgt en geen wides of no-balls bowlt
economy rate	aantal runs dat een bowler tegenkrijgt gedeeld door het aantal overs dat hij heeft gebowld, bijvoorbeeld 40 in 10 overs, E/R 4.00
deliveries	gebowlde ballen
yorker	zeer lange bal, langer dan een half-volley en zelfs bijna een full toss, die onder het bat van de batsman doorgaat.
legcutter	bal die van de naad naar buiten springt, richting eerste slip
offcutter	bal die van de naad naar binnen springt, richting fine leg
leg spinner	bal die van *leg naar *off draait (spint)
off spinner	bal die van *off naar *leg draait (spint)
googly	met een legspinactie gebowlde bal die echter spint als een offspinner
flipper	bal die nauwelijks roteert en als gevolg daarvan laagblijft na de bounce
topspinner	met een legspinactie gebowlde bal die op de seam stuit en met topspin rechtdoor gaat.
outswinger	bal die door de lucht naar buiten 'zwaait', richting eerste *slip
inswinger	bal die van de lucht naar binnen 'zwaait', richting *fine leg
bouncer	zeer korte bal, bedoeld om de batsman te intimideren of zelfs op het lichaam te raken
long hop	veel te korte bal die door de batsman kan worden gehookt of gepulled.
overpitched	te lange bal die door de batsman kan worden gedrievd.

half volley	iets te lange bal die door de batsman kan worden gedruvd
good length	een op een zodanige afstand van de batsman gebowde bal dat hij deze niet of moeilijk kan *middelen
short of a length	iets korter dan good length, waarop schoten van de back foot niet goedmogelijk zijn
armball	bal vaak van offspinner, die rechtdoor gaat of zelfs wat naar buiten zwaait, als een *outswinger
leading edge	wanneer de bal de zijkant van de bat raakt waardoor deze de lucht in gaat, vaak in de richting van de bowler.
occasional bowler	bowler die slechts bij uitzondering bowlt.
outside edge	wanneer de bal het buitenste randje van het bat raakt (aan de *off-side)
inside edge	wanneer de bal het binnenste randje van het bat raakt (aan de *leg-side)
bottom edge	wanneer de bal de onderkant van het bat raakt
top edge	wanneer de bal de bovenkant van het bat raakt, bij slagen met een horizontaal bat (*pull shot, *hook shot, *cut)
<i>Extras</i>	
wide	bal buiten het bereik van de batsman. Een punt extra voor de battende partij.
no ball	(1) bal waarbij de bowler met de voorste voet op of over de bowling / popping crease landt (2) bal waarbij de bowler met de achterste voet op of naast de return crease landt (3) bal gedurende welke drie man aan leg achter popping crease (4) bal die met een steenworp wordt geworpen/ incorrecte delivery (5) boven heuphoogte (zonder stuit) (6) boven schouderhoogte (met stuit) (7) geen zes fielders binnen de inner circle (bij limited over cricket). (8) nog een aantal, veel minder voorkomende mogelijkheden
bye	'doorgeschoten bal'; bal die het lichaam van de batsman niet raakt, door de wicketkeeper wordt gemist en waarop een of meerdere runs worden gelopen.
leg bye	bal die van het lichaam van de batsman komt en waarop een of meerdere runs worden gelopen.
<i>diversen</i>	
catch	vang(bal)
blinder	schitterende vang
jaffa	prachtige delivery
lollypop	niet zo'n prachtige delivery, makkelijk weg te slaan door de batsman
dead ball	(1) de bal is "dood" nadat de bal eerder in het spel werd gebracht, zodra na enige actie geen poging meer wordt ondernomen om een *batsman uit te maken (2) ontstaat wanneer de bowler zijn aanloop afbreekt voordat hij de bal bowlt (de bal is in het spel gebracht, zodra de bowler met zijn bowling actie begint)
scoreboard	bord langs de kant waarop ten minste vermeld staan de totaalscore van de battende partij, het aantal wickets dat 'down' is, aantal overs dat is gebowld, de stand waarop het laatste wicket is gevallen en de score van de eerstbattende partij. Op betere borden staat ook de score van de laatste batsman die in is geweest en de individuele scores van de batsmen die nog instaan.
scoring book	boek waarin alle gebowde ballen worden bijgehouden.
scorer	de persoon die het scoreboek bijhoudt
third umpire	bij professionele wedstrijden de man die op verzoek van de twee veldumpires 'close' lijnbeslissingen op de TV kan nakijken en zijn 'verdict' aan de veldumpires kan doorgeven (bestaat nog niet in Nederland)